

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ DERS BİLGİ FORMU

Dersin Adı		Erken Dönem Osmanlı Mimarisi I							
Ders Kodu		SAT213		Ders Düzeyi		Lisans			
AKTS Kredi	3	İş Yüğü	75 (Saat)	Teori	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0
Dersin Amacı		Erken Osmanlı Döneminde inşa edilmiş camilerin ayrıntılı bir şekilde incelenerek bu yapıların plan tipolojisi ve süsleme özellikleri açısından Türk Mimarisi içindeki yerini belirlemek amaçlanmaktadır. Erken Osmanlı Sanatı'nın aynı süreç içerisindeki Beylikler Devri Sanatı'ndan ayrılan yönleri belirtilerek, bu dönem mimari ve sanatının Anadolu'da ilk oluşum biçiminin tespiti amaçlanmaktadır.							
Özet İçeriği		Osmanlı döneminin kuruluş tarihi ve kurulduğu coğrafya ile buna bağlı olarak ilk inşa edilen eserlerden camiler üzerinde ayrıntılı olarak durulacak, bu dönem camilerinin plan tipolojisi yapılarak bu tipoloji doğrultusunda camiler ayrıntılı bir şekilde irdelenecektir. Bu dönem camilerin Beylikler devri ve Klasik Osmanlı dönemi camileri ile benzer ve farklı yönleri irdelenecektir.							
Staj Durum		Yok							
Öğretim Yöntemleri		Anlatım (Takrir), Tartışma, Bireysel Çalışma							
Dersi Veren Öğretim Elemanı(ları)		Prof. Dr. Hacer Sibel ÖZDEMİR							

Ders Koşulları

Ön Koşul	SAT101/SAT103/SAT111/SAT113/SAT115/SAT119
Eş Koşul	SAT209

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Araç	Adet	Oran (%)
Ara Sınav (Vize)	1	30
Dönem Sonu Sınavı (Final)	1	70
Ödev	1	10

Ders Kitabı / Önerilen Kaynaklar

1	ACUN, Hakkı, "Erken Dönem Osmanlı Mimarisi", Osmanlı, C 10, Ankara 2000, s.137-148.
2	ARSEVEN, Celal Esad, Türk Sanatı, İstanbul 1970.
3	ASLANAPA, Oktay, Edirne'de Osmanlı Devri Abideleri, İstanbul 1949.
4	ASLANAPA, Oktay, Turkish Art and Architecture, London 1971.
5	AYVERDİ, Ekrem Hakkı, Osmanlı Mimarisinin İlk Devri (Ertuğrul, Osman, Orhan Gaziler, Hüdavendigar ve Yıldırım Bayezid 630-805/1230-1402), I, İstanbul 1966.
6	ÇAKMAK, Şakir, Erken Osmanlı Dönemi Mimarisinde Taçkapılar (1300-1500), Ankara, 2001.
7	DEMİRİZ, Yıldız, Osmanlı Mimarisinde Süsleme I Erken Devir (1300-1453), İstanbul 1979.
8	KURAN, Apdullah, İlk Devir Osmanlı Mimarisinde Cami, Ankara 1964.
9	SÖZEN, Metin – vd., Türk Mimarisinin Gelişimi ve Mimar Sinan, İstanbul 1975.
10	ÜNSAL, Behçet, Turkish Islamic Architecture in Seljuk and Ottoman Times, 1071-1923, London 1959.

Hafta	Haftalara Göre Ders Konuları	
1	Teorik	Osmanlı Devleti'nin kurulduğu dönemde Anadolu'nun siyasi ve kültürel yapısı ile diğer beylikler de göz önünde tutularak sanat ortamının kısaca anlatılması ve derste ele alınacak konular hakkında bilgi verilmesi
2	Teorik	Erken Dönem Osmanlı cami mimarisinde görülen plan tiplerinin gruplara ayrılarak anlatılması ve dönemin mimari özelliklerinin irdelenmesi.
3	Teorik	Tek birimli erken dönem Osmanlı Camilerinin görseller eşliğinde anlatılması (İznik Hacı Özbek Camisi, Bilecik Orhan Gazi Camisi, İznik Yeşil Cami)
4	Teorik	Çok birimli erken dönem Osmanlı Camilerinden Eş Büyüklükte Kubbelerle Örtülü Çok Birimli Camilerin görseller eşliğinde anlatılması (Bursa Ulu Cami, Edirne Eski Cami)
5	Teorik	Çok birimli erken dönem Osmanlı Camilerinden Merkezi Kubbeli Çok Birimli Camilerin görseller eşliğinde anlatılması (Edirne Üç Şerefeli Cami)
6	Teorik	Erken Dönem Osmanlı mimarisinde en çok inşa edilmiş olan Tabhaneli Camilerin görseller eşliğinde anlatılması (Bursa Orhan Gazi Camisi, Bilecik Orhan Gazi İmareti, İznik Nilüfer Hatun İmareti)

7	Teorik	Tabhaneli Camilerin görseller eşliğinde anlatılması (İznik Yakup Çelebi Zaviyesi, Milas Firuz Bey Camisi, Bursa Hüdavendigâr Camisi)
8	Ara Sınav (Vize)	Ara Sınav
9	Teorik	Tabhaneli Camilerin görseller eşliğinde anlatılması (Bursa Yıldırım Camisi, Kütahya Yakup Çelebi İmaret)
10	Teorik	Tabhaneli Camilerin görseller eşliğinde anlatılması (Bursa Yeşil Cami, Bursa Muradiye Camisi)
11	Teorik	Tabhaneli Camilerin görseller eşliğinde anlatılması (Amasya Yakup Paşa Camisi, Amasya Yörgüç Paşa Camisi)
12	Teorik	Tabhaneli Camilerin görseller eşliğinde anlatılması (Edirne Muradiye Camisi, Amasya Bayezid Paşa Camisi)
13	Teorik	Tabhaneli Camilerin görseller eşliğinde anlatılması (Tire Yeşil İmaret Camisi, Ankara Karacabey Camisi)
14	Teorik	Tabhaneli Camilerin görseller eşliğinde anlatılması (İstanbul Davud Paşa Camisi, İstanbul Mahmud Paşa Camisi)
15	Teorik	Tabhaneli Camilerin görseller eşliğinde anlatılması (İstanbul Murad Paşa Camisi, İstanbul Rum Mehmed Paşa Camisi)
16	Dönem Sonu Sınavı (Final)	Final Sınavı
17	Dönem Sonu Sınavı (Final)	Final Sınavı

Dersin Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme Etkinlikleri Çerçevesinde İş Yükü Hesabı (Ortalama Saat)

Etkinlik	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yükü
Kuramsal Ders	14	0	2	28
Ödev	1	8	1	9
Okuma	10	0	2	20
Ara Sınav	1	7	1	8
Dönem Sonu Sınavı	1	9	1	10
Toplam İş Yükü (Saat)				75
Yuvarla [Toplam İş Yükü (saat) / 25*] = AKTS Kredisi				3

*25 saatlik iş yükü 1 AKTS olarak kabul edilmektedir.

Dersin Öğrenme Çıktıları

1	Erken Dönem Osmanlı Camileri hakkında bilgi verebilir.
2	Erken Osmanlı dönemi camilerinin plan tiplerini öğrenir.
3	Tabhaneli camilerin inşa edilmiş nedenlerini öğrenir ve bu cami şemasının gelişimi hakkında bilgi verebilir.
4	Erken Osmanlı dönemi cami mimarisinin genel özelliklerini öğrenir.
5	Erken Osmanlı cami mimarisinin Klasik dönem cami mimarisine etki eden özellikleri hakkında bilgi verebilir.

Program Çıktıları (Sanat Tarihi Programı)

1	Bilimsel etik ve sorumluluk bilinci kazanmak.
2	Sanat Tarih biliminin konularında veri kaynağı olan bilgileri toplama, analiz etme, yorumlama, tartışma ve önerilerde bulunma yeteneği kazanmak.
3	Sanat Tarih alanında yapılmış güncel araştırmaları takip edebilecek ve iletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olmak.
4	Farklı coğrafyalardaki sanat ve mimarlık ürünlerini karşılaştırma yoluyla objektif ve tutarlı yorumlar yapma becerisi kazanmak.
5	Sanat ve Mimarlık ürünlerinin üretiminde ve gelişiminde malzeme, yapım tekniği, tasarım, siyasi, sosyal, ekonomik, ideolojik vs. faktörlerin etkisini irdeleme ve değerlendirme yeteneğine sahip olmak.
6	Sanat Tarihi alanındaki bilimsel yayınları, teknolojik gelişmeleri takip edebilme ve bunlara ulaşabilme becerisi edinmek.
7	Sanat Tarihi alanındaki bilgilerini disiplinler arası çalışmalarda uygulama yeteneğine sahip olmak.
8	Sanat Tarihi biliminin ulusal veya uluslar arası boyutta anlam ve önemini farkına varmak; günümüze ulaşan sanat ve mimarlık ürünlerinin değerlendirme ve yorumlama yetisine sahip olmak.
9	Yaşam boyu yeni bilgi ve beceriler kazanma gerekliliği bilincine ulaşmak.
10	Dünya Sanat Tarihi ve Anadolu Sanat Tarihi arasında paralellik kurma bilgisine sahip olmak.
11	Sanat ve mimarlık ürünlerine, kültürel mirasa ve çevresine sahip çıkabilme duyarlılığına sahip olabilmek.
12	Türkçe yazılı ve sözlü iletişim yeteneğine sahip olmak ve eleştirel düşünebilme yeteneğini geliştirmek.

Program ve Öğrenme Çıktıları İlişkisi 1:Çok Düşük, 2:Düşük, 3:Orta, 4:Yüksek, 5:Çok Yüksek

	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5
PÇ2	3	3	3	3	3
PÇ4	4	4	4	4	4
PÇ5	5	5	5	5	5
PÇ8	4	4	4	4	4
PÇ10	4	4	4	4	4
PÇ11	4	4	4	4	4

